

láttam.” Carrel főleg a lourdesi csodák bizonyító erejére hívta fel a figyelmet és rámutatott arra, hogy nem lehet tudományos álláspont az, amely az ilyen tényeket figyelmen kívül hagyja. Carrel ezt írta végrendeletében: „Az imádság nemcsak kedélyéletünkre hat, hanem fiziológiai folyamatainkra is. Olykor pillanatok alatt, máskor napok alatt szervi bajok gyógyulnak meg. Tényekkel állunk szemben, bármennyire érthetlenségnek is látszanak azok. Szolgáljon példaként a gyógyulásokat megállapító hivatal, amely kétszáznál több tuberkulózis, vakság, bénaság, rák és más szervi bajokból való hirtelen gyógyulást jegyzett fel. Ezeket a gyógyulásokat semmi sem teszi kétségessé. Biztos alapon állunk. Az embernek szüksége van segítségre, imádkozik, s adott esetben a segítség nem marad el. Akármint magyarázzák is ezt a jövőben, a tény semmit sem veszít igazságából.”

Összefoglalva a mondottakat megállapíthatjuk: a modern fizika megdöntötte mindazokat a klasszikus fizikából származó érveket, amelyekkel a múlt századi mechanisztikus világfelfogás a csoda, vagy általában a természetfeletti ellen fordult. A mai fizikai eredmények ismeretében viszont hangoztatnunk kell, hogy a 20. század fizikája nem nyitotta meg az utat az ég felé. Csupán annyi történt, hogy a régi determinisztikus érvek a vallás ellen hatástalanok lettek. A modern fizika csak annyiban teremt új helyzetet, hogy az anyagfogalom „anyagtalánításával” az emberi szellemet a metafizikai kérdések felé megnyitottabbá tette. Jelentős állomás ez a gondolkodás történetében, de a csoda ma is és ezentúl is mindig bölcséleti-teológiai probléma marad.

AZ ÍTÉLET MÉRLEGE

Írta Székely László

MISZTÉRIUM-JÁTÉK

Szereplők: Lélek, Angyal, Sátán, két kis angyalka, Cigányasszony, gazda, öreg pap, kisgyerek, nagylány. A színen hatalmas mérleg áll. A Lélek közeledik. Vad szél cibálja fehér köntösét. Zúgás. Félelmetes, mégis természetes hang szól a háttérből.

HANG:

1.

*Szegény kis kósza lélek!
Letűnt a földi élet.
Érdemnek, bűnnek vége...
Mersz-e nézni az égre?*

LÉLEK (hirtelen meglátja a mérleget, megdöbben):

*Be reszketek, ha erre gondolok.
Mi borzalmas, sorsot döntő dolog!
Mit használ már, ha hév könnyeket ontok?
Jaj bűneim, hát végkép agyon nyomtok?
Úgy üldöztök, mint szörnyű, barna kányák,
Karmaitok a lelkem mélyét vájják.
Ó Istenem, adnál egy röpke percet,
Hogy bünt bánjak a gyónással vezekeljek!*

HANG (újra):

*Szegény kis kósza lélek,
Eliramlott az élet.
Én is remegve kérdem:
Mi több: a bűn? Az érdem?*

2.

(Kis angyalkák jönnek párosával, felsorakoznak, a mérleg körül félkörben felállnak.)

ELSŐ ANGYALKA:

*Elhunyt emberre sors ugyan mi várhat?
Imádkozzatok, kedves angyaltársak.*

MÁSODIK ANGYALKA:

*Ugye hogy most száz igazat feledve
Kérünk jóságos irgalmat ez egyre?*

3.

(Jobbról Angyal, balról Sátán lép be. Megállnak a mérleg mellett.)

SÁTÁN:

*Na most valóban könnyű az eset:
Ma egy lelkecskét zsebembe teszek.
Itt nincs helye kételynek és vitának.
A sir után, barátom, nincs már bánat.
Halál után mit ér a könny, a zsoltár?
Hoszi ide, hiszen az enyém voltál.*

(Nyúlna érte. Lélek hátrál.)

ANGYAL:

*Lassan, Sátán, Isten a bíró, nem te.
Csel, erőszak nem hat az ítéletre.*

SÁTÁN (kajánul):

*Nohát akkor, hogy betömjem a szádát,
Jőjjenek elő a tények, a vádak.
Amit láttam vagy írva van felőle,
Zuhanjon süllyal bé — a serpenyőbe.*

ELSŐ ANGYALKA:

*Imádkozzatok, kedves angyaltársak.
Úgy reszketek. Szegényre, jaj, mi várhat?*

LÉLEK:

*Jaj, a tények! Jaj, jaj, a súlyos tények!
Imádkozzatok, minden keresztények!*

SÁTÁN:

*Meghiszem azt! De vegyünk mindent sorra!
Ily öreg hal ritkán kerül horogra.*

(Könyvébe lapoz. Ég felé mutat.)

*Százezerszer káromolta ő Azt ott.
Káromolt ő szentséget és malasztot.*

(Mintha a mérlegre tenné e bűnöket, az megremeg.)

ANGYAL:

*Sajnos tudom. De rögtön meg is bánta,
S úgy égette a bűnbánat fulánkja.
Mindjárt mondta, hogy ó jaj, nem akarta,
Kerüljön hát méltán ez is a latra.*

(Mintha rátenné a jóság serpenyőjére, az meging.)

SÁTÁN:

*Hát ahhoz mit szólsz, kegyes őrangyalka,
Hogy ökelme imáit elnagyolta.
Neki hiába zúgtak a harangok,
Csak folytatta a pletykát és a traccsót.
Én hát ezt is ideteszem ezennel (hetykén)
Máris telve fölényes győzelemmel!*

ANGYAL:

S én leteszek millió Miatyánkot,
Melyek szálltak fölfelé, mint a lángok,
És milliószor kérte ez a lélek,
Elrebegvén a kedves Üdvözlégyet,
Hogy ha eljön majd érte a halála,
A Boldogasszony ott virrasszon nála. (Mérlegre teszi.)

SÁTÁN:

Bohó angyal, figyelmed elkerülte,
Hogy hol köszált e közben gyatra lelke.
Ajaj... a hosszú, unott ásitások,
Miközben a nyeldeklője is látszott...
Imádsága eszerint nem volt tiszta.
Ezek címén veszem a felét vissza. (Lesöpör egy részt.)

LÉLEK:

Ó, mért is nem áldoztam több figyelmet?
Mért nem vittem az imádságba lelket?

SÁTÁN:

Ebgondolat a meddő, késő bánat.
Látszik, a dolog izgatja komámat. (Gonosz gúnyjal.)
No de semmi. Ez, rugván a malasztot (olvassa)
Egyezer-egyszáz-hét misét mulasztott.

ANGYAL:

Sajnos, igaz. S erre alig van mentség.
Nem vonzotta a jó Oltáriszentség.
A nagy Mágnes vonzása örököltű,
De ha sárba ragadt le az acéltű,
A nagy vonzásra sokszor meg se rebbent...

LÉLEK:

É ez engem most utólag hogyan rettent!

SÁTÁN (kárörvendezve):

De ez még hagyján! Nézzük, mit lopott,
Tollat, radírt, pénzt, kesztyűt, kalapot

(Mindezt ráteszi a bal serpenyőre.)

Répa... gyümölcs... néhány jó fej káposzta...
Ezt ez az úr titokban hazahozta.
Másnap aztán templomba megy az ilyen...
Haha, haha! A mérleg hogyan billen! (Táncol egyet.)

ANGYAL:

Hát megszorult. Bizonynal azért tette,
Azt a kis pénzt vissza is térítette. (Lesöpri.)

SÁTÁN:

Haha, ez dicső, igazán de jó!
A tiszta angyal, mint bűnpártoló!
Tiszta volt ő, mint a deákné vászna,
Részeg, pákosztos és sokszor parázna.

ANGYAL:

Hazudsz, Sátán, mert ezt ő sosem tette.
A feleségét hűséggel szerette.

SÁTÁN:

Azt nem láttad, hányszor végigmérte
A lányokat szemével, s bár beérte
A gondolattal, egyedül azért
Mert mi sem fékezte képzeletét.
A gondolatnak itt ne volna súlya?
Mozdulj, mozdulj csak, mérlegecském újja!

LÉLEK:

*Ó, most itt állok tehetetlen, bénán!
A mérleg ing. Jaj, rosszul áll a szénám!*

ANGYAL:

*Szegény lélek, én szájalommal nézlek,
Valóban, ládde, rosszul áll a mérleg.*

LÉLEK:

Jaj, Szűzanyám! Jaj, Istenem! Jaj, szentek!

SÁTÁN:

Halál után hasztalan rínak kendtek.

ANGYAL:

*Ezt az órát, jaj, válságosnak érzem,
Azért a mentő-tanúkat idézem. (Kiált)
A mentő-tanúk lépjenek elő!
Hátha majd mégis irgalmat lel ő.*

4.

(Mentőtanúk bevonulnak sorra.)

CIGÁNYASSZONY:

*Isten áldja meg ezt a drága embert,
Mert amikor a sors keze igen vert,
És mindenki gyanús szemekkel vizsgált,
Ő bőven s kedvvel adott alamizsnát.*

SÁTÁN:

*Hát ez meg aztán micsoda dolog?
Nem azt mondta a ti „szent” Pálotok:
„Ki nem dolgozik, az ne is egyék”?
Nem tűröm, hogy ezt mérlegre tegyék.*

KISGYEREK:

*Ez a bábi adott nekem cukorkát,
Meg egyszer a bucukor dobosztóját.*

GAZDA:

*Engem egyszer súlyos baj döntött ágyba,
Ott feküdtem csüggedten, láziól rázva,
S önmagamat a gonddal öldököltem,
Ki fogja majd megmunkálni a földem?
S e jó ember beállított a házba,
Fám felvágta, kertemet megkapálta
S csak annyit szólt, ha köszönni akartam:
„Hogyan hagynám embertársam a bajban?”*

ÖREGPAP:

*Ha pénz kellett új szoborra vagy képre,
Ez a hívem mélyen nyúlt a zsebébe.
És mikor jóságáért dicsértem,
Csak vállat vont: „Ugyan, hisz ez nem érdem!”*

NAGYLÁNY:

*Engem nyomor vitt volna már tilosba,
S váratlanul nagy pénzt hozott a posta.
Név nem volt rajta, csak késve derült ki,
Hogy a segélyt nagytitokban ki küldi?*

5.

(A jóság serpenyője most erősen mozog, majd egyformán áll.)

HANG A HÁTTERBŐL:

*Amikor ez a szegényt segítette
És irgalmat gyakorolt, velem tette.
Boldogok, kik irgalmasságot tesznek,
Boldogok, mert irgalmasságot nyernek.*

SÁTÁN (dühvel):

*Olyan könnyen nem engedem a jussom.
Nem engedem, hogy prédám tova fusson.
Te, fehérség (angyalhoz) ide nézz, ide, kérlek,
Felém, feléd egyenlőn áll a mérleg.
Hát nincs tovább. Legföljebb majd ökelme
Imigy marad, menny s pokol közt lebegve.*

ANGYAL:

*Gyere elő, te zsebbeli kendőcske (előveszi)
Tán nem esnél súllyal a serpenyőbe.
Lenge vagy te, egy garasnál is könnyebb,
Mégis látok rajtad gyöngyként egy könnyet;
Egy könnycseppet, melyet elsírt e lélek,
Mikor bűnein egyszer végig nézett.
S ime vércsepp ri bele a fehérbe:
Mi Urunknak üdvözítő szent vére.
A gyónásban permetezett reája,
Mikor megnyílt vallomásra szája.*

(A mérleg hirtelen nagyot lendül. Győz a jó. Angyalkák örvendezve tapsolnak.)

SÁTÁN (dühöng):

*Az a vércsepp! Nem bírom el a fényét! ..
Hogy nyelné el azt az örök sötétség!
Ez a kudarc! Ez a kudarc hogy éget!
Szű rágjon el minden gyóntatószéket! (Vicsorogva el)*

ANGYAL:

*Ó, isteni kegyelmek nagy kegyelme!
Meg vagy mentve, ó lélek, meg vagy mentve!*

HANG A HÁTTÉRBŐL:

*Bizony mondom, soha nem veszhet el,
Akiért a Szűzanya esdekel.
És nem juthat a kárhozat tüzére,
Akit megmosott szent szívemnek vére.*

ELSŐ ANGYALKA:

Nehéz kő hullott most le a szívemről.

MÁSODIK:

Ó, nagy öröm! A menny is belerendül.

HARMADIK:

*Ó, nagy öröm, amelyet föl nem érek:
Megmenekül egy bűnös, árva lélek!*

NEGYEDIK:

*Ó, Jézusomnak piros vére cseppje,
Aszu lelkekre bőven permetezz le!*

(Mindnyájan rázendítenek a Te-Deumra, utána is tompán hallatszik még néhány szó belőle.)